

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
Needs Assessment of Competency Development of English Teachers Under
Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3

ชยंगกูร ภูริศรี¹,
บุญมี ก่อบุญ² และ ธราเทพ เตมีรักษ์³
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร^{1,2,3}
Chayungkoon Phurisri¹,
Boonmee Koboon² and Tharathep Temerak³
Sakon Nakhon Rajabhat University^{1,2,3}
Corresponding Author, Email: tchernext@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 195 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบตารางสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้
2. ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยรวมเท่ากับ 0.411 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อย ด้านความรู้ มีค่าสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ตามลำดับ

คำสำคัญ: สมรรถนะครูภาษาอังกฤษ; การประเมินความต้องการจำเป็น

* ได้รับบทความ: 20 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 21 มิถุนายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2568

Abstract

The objective of this study was to assess the needs competency development of English teachers. The participants of the study comprised 195 administrators and English teachers under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 in academic year 2024, They were selected using multi-stage random sampling. The instruments used in data collection included a set of 5-rating scale questionnaires. The statistical used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and Modified Priority Need Index.

The findings were as follows

1. The current state of competency of English teachers, in overall, was at high level, and the desirable state of competency of English teachers, in overall, was at the highest level.

2. The results of the needs assessment of competency of English teachers, in overall indicated the Modified Priority Need Index at 0.411. They could be prioritized according to the priority needs as: knowledge showed the highest need, followed by skills, and personal characteristics respectively

Keywords: Competency of English Teachers; Need Assessment

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยและสังคมโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ส่งผลกระทบให้เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนจากการรวมกลุ่มภายในภูมิภาคและการเปิดเสรีด้านต่าง ๆ จนกลายเป็น สังคมไร้พรมแดน หรือสังคมโลกาภิวัตน์ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ประกอบกับประเทศไทยกำลังได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ อันเนื่องมาจากภาษาต่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตของคนไทยมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากในปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการจัดทำข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ (Mutual Recognition Agreement: MRA) ในหลายสาขาวิชาชีพ ด้วยเหตุนี้คนไทยจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อความร่วมมือในการพัฒนาภายใต้กรอบข้อตกลงต่าง ๆ และสามารถดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมั่นคงและสันติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 7)

รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ชี้ให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยผลการสอบของนักเรียนทั้งประเทศได้คะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ โดยคะแนนในวิชาภาษาอังกฤษได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นอันดับที่สอง ซึ่งวิชาภาษาอังกฤษมีผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 37.32 คะแนน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 31.76 คะแนน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 26.19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ขณะที่นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาก็ยังมีผลการสอบสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ เช่น TOEFL, TOEIC และอื่น ๆ ก็อยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน (ทศพล ธิเรเจริญสกุล, 2567, ออนไลน์)

แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการมีหลายนโยบายเร่งด่วนเพื่อยกระดับการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งหนึ่งนโยบายเร่งด่วนของปีการศึกษานี้ก็ได้แก่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ถือว่าเป็นภาษาที่สำคัญ เพื่อใช้สื่อสารได้ทั่วโลก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ครูทุกคนในระบบทั้งหมดไม่ว่าอายุเท่าไรต้องมีความสามารถในการรับรู้อาสาเป็นภาษาอังกฤษ แต่ผลการประเมินความสามารถตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูภาษาอังกฤษร้อยละ 51.91 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่ต้องปรับปรุง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 83) ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของผู้เรียนได้ จึงจำเป็นต้องเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สมรรถนะครู (Competency) จึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะช่วยให้ครูมีองค์ความรู้ ทักษะและความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงาน ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและจัดประสบการณ์ให้เกิดการสื่อสารอย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งสมรรถนะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของครูที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 27)

จากสภาพปัญหาและการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ตลอดจนนโยบายการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพ.ป.สกลนคร เขต 3 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ทางการบริหารตลอดจนนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะครูภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 ซึ่งมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญประกอบด้วย ดังนี้

- 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3
- 2) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูภาษาอังกฤษ ในสังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 396 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 181 คน และครูภาษาอังกฤษ จำนวน 215 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2567 : 6-7)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วีสต์, 2551 : 191) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 195 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 87 คน และครูภาษาอังกฤษ จำนวน 108 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multiple-Stage Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ซึ่งได้จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 แหล่งข้อมูล พบว่า สมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 12 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ความรู้ ประกอบด้วย 1.1) ภาษาศาสตร์ 1.2) เทคนิคและ

วิธีการสอน 1.3) การพัฒนาหลักสูตร 1.4) การพัฒนาผู้เรียน 2) ทักษะ ประกอบด้วย 2.1) การจัดการเรียนรู้ 2.2) การสื่อสาร 2.3) การทำงานร่วมกับผู้อื่น 2.4) การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม 2.5) การวัดผลและประเมินผล และ 3) คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 3.1) บุคลิกภาพ 3.2) การพัฒนาตนเอง 3.3) คุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูภาษาอังกฤษ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 20 คน และครูภาษาอังกฤษ 20 คน จาก 20 โรงเรียน สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

3.2.1 ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของ (วาโร เเพ็งสวัสดิ์, 2551 : 485) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป พบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.80 และสภาพที่ควรจะเป็น มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28-0.78

3.2.2 ค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (วาโร เเพ็งสวัสดิ์, 2551 : 258) มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป พบว่า ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.91 และสภาพที่ควรจะเป็น เท่ากับ 0.87

3.2.3 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถาม จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายรูปแบบ โดยเรียงลำดับการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

4.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัย ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการเก็บข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเองโดยได้เข้าพบปะและชี้แจงข้อมูล

ในแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม

4.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่า PNI_{modified} โดยเลือกองค์ประกอบหลักด้านที่มีค่า PNI_{modified} สูงกว่าค่า PNI_{modified} ในภาพรวมทั้งหมด แล้วเลือกองค์ประกอบย่อยที่มีค่า PNI_{modified} สูงกว่าค่า PNI_{modified} ในภาพรวมรายด้าน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3

สมรรถนะครูภาษาอังกฤษ	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ความรู้	3.46	0.23	ปานกลาง	4.99	0.04	มากที่สุด
1.1 ภาษาศาสตร์	3.39	0.41	ปานกลาง	4.99	0.07	มากที่สุด
1.2 เทคนิคและวิธีการสอน	3.37	0.37	ปานกลาง	4.99	0.04	มากที่สุด
1.3 การพัฒนาหลักสูตร	3.49	0.33	ปานกลาง	4.98	0.07	มากที่สุด
1.4 การพัฒนาผู้เรียน	3.57	0.35	มาก	4.99	0.05	มากที่สุด
2. ทักษะ	3.54	0.23	มาก	4.98	0.04	มากที่สุด
2.1 การจัดการเรียนรู้	3.49	0.37	ปานกลาง	4.99	0.06	มากที่สุด
2.2 การสื่อสาร	3.61	0.33	มาก	4.98	0.09	มากที่สุด

2.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.49	0.32	ปานกลาง	4.98	0.06	มากที่สุด
2.4 การใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม	3.55	0.34	มาก	4.99	0.06	มากที่สุด
2.5 การวัดผลและประเมินผล	3.57	0.36	มาก	4.98	0.11	มากที่สุด
3. คุณลักษณะส่วนบุคคล	3.60	0.25	มาก	4.97	0.14	มากที่สุด
3.1 บุคลิกภาพ	3.57	0.32	มาก	4.97	0.15	มากที่สุด
3.2 การพัฒนาตนเอง	3.68	0.32	มาก	4.96	0.16	มากที่สุด
3.3 คุณธรรมจริยธรรม	3.55	0.33	มาก	4.98	0.14	มากที่สุด
รวม	3.53	0.15	มาก	4.98	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.23) ส่วนด้านทักษะ ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.23) และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.25) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.98$, S.D. = 0.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความรู้ ($\bar{x} = 4.99$, S.D. = 0.04) รองลงมา ได้แก่ ทักษะ ($\bar{x} = 4.98$, S.D. = 0.04) และคุณลักษณะส่วนบุคคล ($\bar{x} = 4.97$, S.D. = 0.14) ตามลำดับ

2. ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยรวมเท่ากับ 0.411 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ด้านความรู้ มีค่าสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3

สมรรถนะครูภาษาอังกฤษ	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ควรจะเป็น (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	PNI _{modified}	ลำดับ
1. ความรู้	4.99	3.46	0.444	1
1.1 ภาษาศาสตร์	4.99	3.39	0.472	2
1.2 เทคนิคและวิธีการสอน	4.98	3.37	0.481	1
1.3 การพัฒนาหลักสูตร	4.98	3.49	0.427	3
1.4 การพัฒนาผู้เรียน	4.99	3.57	0.398	4
2. ทักษะ	4.98	3.54	0.407	2
2.1 การจัดการเรียนรู้	4.99	3.49	0.430	1

2.2 การสื่อสาร	4.98	3.61	0.380	5
2.3 การทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.98	3.49	0.427	2
2.4 การใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม	4.99	3.55	0.406	3
2.5 การวัดผลและประเมินผล	4.98	3.57	0.395	4
3. คุณลักษณะส่วนบุคคล	4.97	3.60	0.381	3
3.1 บุคลิกภาพ	4.97	3.57	0.392	2
3.2 การพัฒนาตนเอง	4.96	3.68	0.348	3
3.3 คุณธรรมจริยธรรม	4.98	3.55	0.403	1
รวม	4.98	3.53	0.411	

จากตาราง 2 พบว่า โดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 มีค่าเท่ากับ 0.411 ด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้านที่สูงกว่าภาพรวม ได้แก่ ด้านความรู้ (PNI_{modified} = 0.444) ดังนั้น องค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด และมีความจำเป็นในการพัฒนา ประกอบด้วย เทคนิคและวิธีการสอน (PNI_{modified} = 0.481) และภาษาศาสตร์ (PNI_{modified} = 0.472)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป.สกลนคร เขต 3 เป็นดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ทักษะ และความรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลักให้กับทั้งครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่องและชัดเจนมากขึ้นตั้งแต่ปีพ.ศ. 2555 เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกเพื่อให้คนไทย สามารถสื่อสารและเปิดโลกทัศน์ การเรียนรู้อย่างกว้างขวางไร้พรมแดน ด้วยเหตุนี้ ครูสอนภาษาอังกฤษจึงต้องรอบรู้และเข้าใจหลักการ และเทคนิคการสอนทั้งคำศัพท์ การออกเสียง และการสอนไวยากรณ์ เพื่อที่จะนำมาออกแบบการเรียน การสอนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างหลากหลาย และเป็น การช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมจาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษได้ด้วยตัวเองได้ ดังจะเห็นได้จากกระทรวงศึกษาธิการได้ กำหนด มาตรฐานของครูสอนภาษาอังกฤษไว้ประการหนึ่งว่า ต้องมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

โดยมีความเข้าใจธรรมชาติและองค์ประกอบทางภาษา (Linguistic Competence) ทั้งระบบเสียง (Phonology) วิธีการออกเสียงและสะกดคำ (Pronunciation and Spelling) และคำศัพท์ (Morphology) โครงสร้างทางไวยากรณ์และหน้าที่ทางภาษา (Functions) และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 4) ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ อัครลาวัณย์ (2562 : 97) ได้ศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า สภาพปัจจุบันสมรรถนะของครูสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถในหลากหลายด้าน ครูต้องรู้ทั้งการสอนคำศัพท์ ไวยากรณ์ การออกเสียง การสอนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีความสามารถในการสื่อสารที่ต้องเข้าใจ ตีความ วิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนข้อมูลจากสิ่งที่ฟังและอ่านจากสื่อต่าง ๆ มีความสามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบริบทสังคมและผู้เรียน มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความตระหนักรู้และเข้าใจจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของตนเองเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาผู้เรียน พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนตัวเองให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา (อัญญลักษณ์ เวชกามา, 2562 : 190) ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ อัครลาวัณย์ (2562 : 97) ได้ศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า สภาพที่ควรจะเป็นสมรรถนะของครูสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพป. สกลนคร เขต 3 พบว่า

2.1 เทคนิคและวิธีการสอน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดและมีความจำเป็นในการพัฒนา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เทคนิคและวิธีการสอน เป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้สอนจะต้องรู้จักวางแผนที่จะเตรียมการไว้ก่อน ในการที่จะต้องใช้ในการเรียนการสอน เพราะเทคนิคการสอนจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของผู้สอนดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีความเพลิดเพลิน และเกิดความสนุกสนานกับการเรียนการสอนทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ (พระเพชรสีลา คุณากโร, 2561 : 55) ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ อัครลาวัณย์ (2562 : 106) ได้ศึกษา

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า ความรู้ด้านเทคนิคและวิธีการสอน เป็นด้านที่มีความต้องการในการพัฒนาสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้น ไม่มีเทคนิค วิธีสอนใดที่เป็นเทคนิค วิธีสอนที่ดีที่สุด สามารถใช้ได้กับทุกบทเรียน ครูสอนภาษาอังกฤษจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวและมีปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการบูรณาการทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมไปถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูสอนภาษาอังกฤษ จะต้องเลือกใช้เทคนิค วิธีสอนโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการสอนความยากง่าย ความเหมาะสมของเนื้อหาและความสามารถของผู้เรียน

2.2 ภาษาศาสตร์ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรองลงมาและมีความจำเป็นในการพัฒนา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ภาษาศาสตร์ เป็นสิ่งที่ครูภาษาอังกฤษจะต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านสัทสัญลักษณ์ ระบบเสียง ความหมายของคำ การสร้างคำ โครงสร้างไวยากรณ์ การแปลภาษา หน้าที่ทางภาษา บริบทของภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา (ปิยาภรณ์ อัครลาวัฒน์, 2562 : 35) ซึ่งสอดคล้องกับ ธีระศักดิ์ ลินชัย (2565 : 225) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ภาษาศาสตร์ เป็นด้านที่มีความต้องการในการพัฒนา อาจเนื่องจาก ความรู้ด้านภาษาศาสตร์ ได้แก่ ความสามารถและความชำนาญในการกระทำและการปฏิบัติออกผ่าน การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ทักษะทางภาษา เป็นหนึ่งในความสามารถที่ครูภาษาอังกฤษจำเป็นต้อง มีความรู้ความสามารถในการใช้เพื่อการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การถ่ายทอดความรู้ตลอดจน สร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ และภาษาศาสตร์จึงเป็นหนึ่งในองค์ความรู้ที่ครูภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีความรู้ในระดับดีที่ใช้ในการสื่อสารในยุคศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ ความรู้ด้านเทคนิคและวิธีการสอน และความรู้ด้านภาษาศาสตร์ ดังนั้นครูภาษาอังกฤษผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสนใจสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรศึกษาและพัฒนา โดยนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ สังกัด สพพ. สกลนคร

เขต 3 ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการทำวิจัย เพื่อให้ได้รูปแบบฝึกอบรมพัฒนาครูภาษาอังกฤษ ให้มีสมรรถนะที่สำคัญให้มากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการทำวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ คือ สมรรถนะครูภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ 2) ทักษะ และ 3) คุณลักษณะส่วนบุคคล ดังนั้น ครูภาษาอังกฤษ ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบดังกล่าว เพื่อนำไปเป็นกรอบในการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 องค์ประกอบสมรรถนะครูภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). รายงานประจำปี 2561 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ทศพล ถิรเจริญสกุล. (2567). สรุปคะแนนข้อสอบ O-net ปี 67 ป.6 ม.3 ม.6 สูงสุดเต็ม 100 ต่ำสุด 0. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2567, จาก <https://thethaiger.com/th/news/1132753/>.
- ธัญญลักษณ์ เวชกามา. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียน ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีระศักดิ์ สิ้นชัย. (2565). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ปิยาภรณ์ อัครลาวัฒน์. (2562). การศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระเพชรสีลา คุณากร. (2561). ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วาโร เฟ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579). กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ (พ.ศ.2567). สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.